בגמל. פול"מ מקוה שהפסיקה מקבעת מעמעת תוקן. ברדיוני נפל. הטיע מעליה. ברדיוני מיי יודע לשון וגרסה שהוא לשון שיכשך שכשכשכה רגליה במים בלתה נפל: מקוואות בימי ניסן. מקוה מים מסתמין ואין טובלות בנהר לפי שרבו המים הגשמים מגשמים שנפלו ומיים שמא ירבו טעמין על הזחלין. ומניח בתורת כהנים* (ג)מה מעין מטהר בזחלין לף מקוה מטהר בזחלין לומר שמטהלין במסתמין דרך זחילתן קודם שנקוו ומה במקוה מ"ל לף מעין* מעין מטהר בזחלין והמקוה מטהר בשמטוק ומה שמטוק דקוו וקיימי דאין מטהלין במסתמים אלא משנקוו למקוויהם ומה מזחילתן ומן במסכת מקוואות (פ"ה מ"ה) הזחלין מעין לומר זחלין שנהרות מעין והטעמין ומקוה ומים הטעמין מהנהרים הרי הן במקוה ואין מטהרים מחילה. הילוך מימי מעין שנתרבה הנהר על ידי גשמים מיים שמא רבו טעמין שבו על מיים שבו ובטלו זחלין ואין מטהרין את הטמא הטובל בהן דרך זחילה וכל הנהרות לעולם הן הולכים חוזלים לפיכך עביד להו מקוה בשמטוק לבטול בתוכו. יש מפרשים דבעינן מים מיים לזכה ולאו מילתא היא דמעין בתוספתא* מומר בזב מבזבה שהזב טעון מים מיים כו':

ומפצי ביומי תשרי. שבולין בהר שהזחלין מרובין אבל מפני מלינה הטיע טוען מחללות בהר שעברות עליהן: רבדי. פירוש"ש: בוסילתא. פלומ"ל. ודרכן של מכות של הקות דם להעלות גלד: תלתא יומי. גלדן רך ומתוכר והוי כגוף הבשר ולא מיליי: לפלוף. קליל"ל: פורחות. פותחת ופולמת מדיר בין כך ובין כך אינו תולין לפי שפריחתה מעבירתו ואינו עב על גב העין ואין בו ממש. ל"ל דומעת שהדמעה מלחלחת את הכמול ואינו תולין: פתחה עיניה ביותר. הוא מליליה למעלה: עצמה עיניה ביותר. הוא מליליה למטה: לא תטבול אלא כדרך גדילתה. כלומר לא מדחק מדחק וזרוטיה על בשרה ולא רגליה וזוקיה זה בזה אלא כדרך הליכתה ושמושה תמיד ומה שנכנסה וקמטו ואין מים באין בו לא אוכפת לן ואינה צריכה לפשט בין קמטיה ופתריה אלא כדרכן תמיד: כדחנן. גבי ראיית עניים שטיהר בהן הכמוס בים הסמרים דכתיב (ויקרא יג) לכל מראה עיני הכהן ותנן המים מראה עצמו לכהן בעודר ומוסקת דמיים: בעודר. בנית הסמי ומוסקת דמיים בנית הערוה דאם יש לו עצם בנית הסמי אין צריך להגביה זרוטותיו יותר מדאי להראותו אלא בעודר שמגביה ואינו מתנם עצמו ומה שיוכל כהן לראות יראה ואם לא יוכל לראות אם שנטרו מן המלון ומלקטן (ג)על הארץ: והאשה נראית. לכהן בנעורה: באורגת. בנית הסמי ואם בנית הערוה היא מעצמה ממיקה את בנה: נימא אחת. מיהדקא שפיר חוזלת: שלש

פיעה ולא לטהרות היה לא היה צריך להזכיר בכל פעם אלא ועוד דתניא בפרק החולן (יומא דף מז: ושם) כל דבר שחולן בטבילה תולין בגר ובעבד משוחרר ובגדה והיינו גדה לבעלה דלא לטהרות מלי שמא דנקבו גדה ועוד דומיא דגר ועבד משוחרר דלאיירי בטבילה לאיסור ואיתר ובכל כל החולן בטבילה טומאה וטהרה תולין בטבילה לאיסור ואיתר וכן פרש"י בתשובתו דכל תומרות דהך שמעתתא עכשיו בטבילה גדה לבעלה אבל רבינו תם פירש שגרשה בגירשה הספרים ואיתא גמי בפי' ר"ח והלכות גדולות והבלכות גדה שפירש רב סעדיה וכן צריך לחלק לדעתי אמרינן דבית הסתרים לא בעית ביתא מים וכפ"ש דמס' מקוואות (ג)גבי ואלו תולין בחדש ומחשב בים הסתרים שבאשה אלמא בעית ביתא מים אלא דלא היה לטהרות ובשמעתין בגמרא (יומא דף מז:) דכל שחולן בטבילה תולין בגר כו' ובגדה קיימא אהני מלינה מפני דמקוואות דחלי לענין בעלה שכן דרך הבריות לעמוד על המשנה אבל הכי תומרי דכלי חרס וכיולתא ונחל ומפלי ומפשלה וריבדא ולפלוף שממתירות יותר מן המשנה דקתני בפ"ש לפלוף שבתוך הטיע ואינו תולין ומשמע בין לא בין יבש אינו תולין מדלא מפלינ וכבולתא ופתחה עיניה ועצמה ובכל הכי תומרי לים הוקלים דרים לקים דאיתא אפי' לבעלה ומיהו קשה לפירוש ר"ח דהך מעשה דפ"ש דבית הסתרים שבאשה אינו תולין בטבילה תולין בגר כו' ובגדה קיימא אהני מלינה דהא מקוה לה לבעלה וכן פי' דהך דהחולן וכל דבר שחולן בטבילה קיימא לטמאה לטהרות דלחיי לבעלה ומה שהקשה מבית הסתרים דשמעתין למאי' דמקוואות לא קשה מידי דכסיפא גבי ואלו אלין מולין קא תשיב בית הסתרים שבאשה אלמא בעית ביתא מים אלא דלא היה לטהרות ובשמעתין דאמרינן דבית הסתרים ל